

ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร

รักพงษ์ แสนศรี*

มนตรี โสคติยานุรักษ์**

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร ในจังหวัดที่มีความยากจนที่สุดในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดชัยนาท จังหวัดปัตตานีและจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนจังหวัดละ 400 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 1,600 ตัวอย่าง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล กับผลการจัดการการเงินส่วนบุคคล 2) นำเสนอนโยบายเพื่อส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคลอย่างยั่งยืน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุของความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีต่อผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit)

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลสมการโครงสร้างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 6 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับคือ ค่าดัชนี $\chi^2/df = 1.472$ ค่า p-value = 0.134 ค่า GFI = 0.998 ค่า RMR = 0.00174 ค่า CFI = 1.00 และค่า RMSEA = 0.0173 ในส่วนของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นพบว่า 1) ตัวแปรความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อตัวแปรการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) โดยมีขนาดความมีอิทธิพลเท่ากับ 0.840 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ตัวแปรการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.863 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ตัวแปรความรู้ความเข้าใจใน

* คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อีเมล: atplai35943@hotmail.com

** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วันที่รับบทความ: 16 สิงหาคม 2562 วันที่แก้ไขบทความล่าสุด: 8 มีนาคม 2563 วันที่อนุมัติการตีพิมพ์: 11 กันยายน 2562

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.161 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ตัวแปรความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลรวมต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.864 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 5) ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลเท่ากับ 0.703 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 6) ในด้านการนำเสนอโนบายนั้น ภาครัฐมีนโยบายเชิงรุกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง และส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง โดยภาครัฐควรมีกระบวนการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสะท้อนถึงผลของการปฏิบัติอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ภาครัฐและภาคเอกชนควรที่จะส่งเสริมบุคลากรในองค์กรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดแทรกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในองค์กร สร้างค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคลากร เพื่อให้ได้ผลดีมีประโยชน์ต่อทั้งผู้ปฏิบัติและในระดับองค์กร เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการการเงิน ประชาชนนอกภาคการเกษตร

Knowledge and Understanding of the Philosophy of the Sufficiency Economy, By Application of the Philosophy of Sufficiency Economy in Personal Finance Management and the Results of Personal Financial Management of Non-Agricultural People

Rakphong Sansri*

Montree Sokatyanurak**

Abstract

This article studied knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy, by applying the philosophy of the sufficiency economy in personal financial management and the results of personal financial management of non-agricultural people. In the poverty-stricken provinces in each region are Amnat Charoen province, Chainat province, Pattani province and Mae Hong Son province. The number of samples is 400 samples for a total of 1,600 samples. This article were to study: 1) Analyze direct influences and indirect influences of cognitive factors in the sufficiency economy philosophy and the application factors of sufficiency economy philosophy in managing personal finances with the results of personal financial management 2) Presenting policies to promote the adoption of the philosophy of sufficiency economy applied to sustainable personal finance management. The statistics used for data analysis are frequency, percentage, minimum (Max), Mean (Mean) and standard deviation (S.D.). The results of Goodness of Fit of the Structural Equation Modelling of the effects of understandings towards the philosophy of sufficiency economy, the application of the philosophy of sufficiency economy, and the outcomes of financial management pertaining to the philosophy of sufficiency economy show that the values of Chi-Square and degree of freedom are 1.472 with the p-value of 0.134. Goodness of Fit Index (GFI) was 0.998. Comparative Fit Index (CFI) was 1.000. The value of root mean square residual (RMR) was 0.00174 and root mean square error of approximation was (RMSEA) 0.0173. The research found that 1) Understandings towards the philosophy of sufficiency economy (UNDER) had positive direct effects on the application of the philosophy of sufficiency economy to the

* Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

E-mail: atplai35943@hotmail.com

** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

Received: August 16, B.E.2562 Revised: March 8, B.E.2563 Accepted: September 11, B.E.2562

management of personal finance (APP) by the regression coefficient values of 0.840 with the 0.01 statistical value. 2) The application of the philosophy of sufficiency economy to the management of personal finance (APP) had positive direct effects on the outcomes of financial management pertaining to the philosophy of sufficiency economy (SUFECO) by the regression coefficient values of 0.863 with the 0.01 statistical value. 3) Understandings towards the philosophy of sufficiency economy (UNDER) had positive direct effects on the outcomes of financial management pertaining to the philosophy of sufficiency economy (SUFECO) by the regression coefficient values of 0.161 with the 0.01 statistical value. 4) Understanding of the Philosophy of Sufficiency Economy (UNDER) had total influenced on the variables of financial management pertaining to the philosophy of sufficiency economy (SUFECO) with a total influence of 0.864 which the 0.01 statistical value. 5) Understandings towards the philosophy of sufficiency economy (UNDER) had indirect effects on the outcomes of financial management pertaining to the philosophy of sufficiency economy (SUFECO) by the regression coefficient values of 0.703 with the 0.01 statistical value. 6) Policies to promote the adoption of the sufficiency economy philosophy to be applied in managing personal finances sustainable. The government and related agencies should promote and promote the public sector to have knowledge and knowledge in the philosophy of sufficiency economy and encourage the public sector to implement correctly in daily life.

Recommendation from this research was the government and related agencies should making policies concerning the philosophy of sufficiency economy clear and continuously and set assessment system to account. The public and private sectors should promote proper knowledge and understanding in the philosophy of the sufficiency economy and able to apply correctly in other areas to achieve success and sustainability.

Keyword: Philosophy of the sufficiency economy, financial management, non-agricultural people

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 7 (ปี พ.ศ.2504-2539) นั้นมุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นไปที่อุตสาหกรรมผลิตเพื่อการส่งออก โดยอาศัยความได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์มาใช้ขยายฐานการผลิตเพื่อการส่งออกเพื่อสร้างรายได้และการมีงานทำ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีกับประเทศหลายประการ โดยเฉพาะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เช่น ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและเป็นพิษ การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจจะดี แต่เกิดปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมส่งผลให้การพัฒนาประเทศไม่ยั่งยืน หรืออาจกล่าวได้ว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” นั่นเอง จากผลของการพัฒนาประเทศเพื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ทำให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) หันมามุ่งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของคนและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนในอนาคต แต่ในปี พ.ศ. 2540 เกิดวิกฤติทางการเงินในเอเชียขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจฟองสบู่แตก เรียกว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ทำให้ต้องมีการปรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 มาเป็นมุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ ฟื้นฟูสถาบันการเงิน และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตให้ดำเนินชีวิตต่อไปได้ จากวิกฤตการณ์ในปี พ.ศ.2540 ทำให้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) จึงมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ในช่วงวิกฤตทางการเงิน พ.ศ.2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 อีกครั้ง ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยนั้นได้ถูกจับตามองและได้ถูกขนานนามว่า “เสือตัวที่ห้า” เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง (The Chaipattana Foundation, B.E.2548)

“ ... ความจริงเคยพูดเสมอในที่ประชุมอย่างนี้ว่า การจะเป็นเสือมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยบอกว่า ความพอเพียงไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรืออำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างนี้ท่านนักเศรษฐิกต่าง ๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัย จริงอาจจะล้าสมัยคนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจ ที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบพอเพียง เลยรู้สึกว่ามันหุหุหุ แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่า ผลิตให้พอเพียงได้...”

โดยทรงเน้นการมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เพราะแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นแต่เศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ ดังนั้นจึงควรให้ประชาชนมีพื้นฐานที่พร้อมและมั่นคงก่อนแล้วจึงจะสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นต่อไป จากรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (B.E.2560) พบว่าสถานการณ์ความยากจนของประเทศไทย มีคนจนจำนวน 5.9 ล้านคนในปี พ.ศ.2559 และในปี พ.ศ.2560 มีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยมีจำนวนคนจนลดลงเป็นจำนวน 5.3 ล้านคน โดยความยากจนนั้นกระจุกตัวหนาแน่นอยู่ที่ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ โดยประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP อยู่ในอันดับที่ 10 จาก 89 ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ 3 จาก 29 ประเทศในเอเชีย คนไทยมีภาวะเป็นหนี้เร็ว และมีอัตราหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

และพบว่าครัวเรือนที่มีภาวะหนี้สินมีจำนวน 10.8 ล้านครัวเรือน จากจำนวน 21 ล้านครัวเรือน โดยมีภาวะหนี้ในระบบถึงร้อยละ 90 ภาวะหนี้นอกระบบร้อยละ 5.8 และมีภาวะหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบร้อยละ 4.2 และในปี พ.ศ.2550 ถึง พ.ศ.2551 เกิดวิกฤตการเงินโลกครั้งใหญ่ขึ้น ส่งผลให้ปี พ.ศ.2551 นั้น มีจำนวนของคนจนเพิ่มขึ้นอีกครั้ง (Office of the National Economic and Social Development Council, B.E.2560)

ปัญหาความยากจนนับว่าเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยให้ความสำคัญที่จะหาทางแก้ไขปัญหานี้ทั้งในส่วนเศรษฐกิจและสังคม จากการที่ภาครัฐได้น้อมนำแนวความคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์เข้ากับแผนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จนถึงฉบับที่ 12 ในปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อมาแก้ไขปัญหาค่าความยากจนตามแนวพระราชดำริส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้แก่ ทฤษฎีใหม่ โดยมีใจความสำคัญอยู่ที่ “พอมีพอกิน อยู่ดีกินดี มั่งมีศรีสุข” เพื่อให้พสกนิกรของพระองค์นำไปเป็นแนวทางพัฒนาตนเองและครอบครัว ให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและมั่นคง ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในทางสายกลาง โดยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ยึดถือเป็นมาปฏิบัติเพื่อนำทางของการพัฒนาในทุกระดับ เพื่อความยั่งยืนของการพัฒนา

ดังนั้น การศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร” ครั้งนี้ เป็นอีกการศึกษาหนึ่งที่สำคัญกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในมิติด้านการจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยให้ความสนใจกับกลุ่มประชากรนอกภาคการเกษตร เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรผู้มั่งคั่งมากกว่าประชากรผู้ทำงานภาคการเกษตรและมีรายได้ที่มากกว่าแรงงานภาคการเกษตร แต่ก็ยังคงมีปัญหาทางการเงินเนื่องจากมีภาระหนี้สินมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาประชากรกลุ่มนี้ อีกทั้งยังไม่ค่อยได้มีการศึกษาประชากรกลุ่มนี้เท่าที่ควร โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะนำไปสู่การยอมรับและการตระหนักถึงประโยชน์จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับและทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง โดยผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคลและผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้สำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและนโยบายต่าง ๆ ในระดับประเทศต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลโดยตรงต่อปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคลหรือไม่
2. ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคลมีอิทธิพลโดยตรง หรือโดยอ้อมต่อปัจจัยผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลหรือไม่
3. ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลโดยตรง หรือโดยอ้อมต่อปัจจัยผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคลกับผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของการนำเสนอนโยบาย เพื่อส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับยุทธศาสตร์ชาติในระยะ 20 ปีได้ รัฐบาลควรให้ความสนใจกับองค์ประกอบที่สำคัญของด้านความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ด้านการทำบัญชีรายรับรายจ่าย การวางแผนการเงินและการมีวินัยทางการเงิน ในขณะเดียวกัน รัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลต่อไปในอนาคต เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนของไทยมีความเข้มแข็ง มีวินัยในด้านการเงินและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

บททวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในมิติทางเศรษฐศาสตร์ และแนวคิดการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล มีรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำรัสที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรัชกาลที่ 9 พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้คนไทยมานานกว่า 30 ปี เพื่อเป็นหลักคิดและแนวทางปฏิบัติแก่พสกนิกรให้เข้าถึงพื้นฐานของการดำรงชีวิต โดยยึดหลักบนทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2517 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำริว่า (The Chaipattana Foundation, B.E.2548)

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่น ๆ มาร่วมกันเพื่อประมวลผลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทำการบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยได้จัดทำเป็นบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้น เพื่อกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2542 ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำบทความที่แก้ไขแล้วไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2542 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติแก่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยนักวิชาการหลายท่านในประเทศไทยได้ให้นิยามความหมายเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองอยู่ได้ โดยไม่เดือดร้อน แต่ต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนคือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ เพื่อยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วเพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีโอกาสและฐานะที่จะพึ่งตนเองได้ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป เป็นแนวทางสายกลางในการดำรงชีวิต และต้องใช้หลักการพึ่งตนเองเข้ามาประกอบ ได้แก่ พึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาที่เน้นการพัฒนาคน โดยให้คนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งต่างจากระบบคิดแบบทุนนิยมที่มองคนเป็นเครื่องมือ โดยเศรษฐกิจพอเพียงให้คนเป็นผู้กระทำ และผู้กำหนด จึงให้ความสำคัญกับการพึ่งตนเองตั้งแต่ในระดับบุคคลไปสู่ระดับโลก สามารถนำไปในคนทุกอาชีพ ทุกสถานภาพ รวมถึงเป็นฐานของยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาระดับโลกได้ สามารถสร้างทางเลือก ทางการอยู่รอดอย่างร่มเย็นและยั่งยืนได้ (Attakorn, B.E.2553)

ในด้านของการพัฒนานั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรมมาประกอบการตัดสินใจในการวางแผนและการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบรอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัว การเตรียมความพร้อมเพื่อรับกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งรอบตัวต่าง ๆ โดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน (Wasi, B.E.2550; Thongpakdee, B.E.2550)

สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการผสมผสานปรัชญาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในมิติใหม่ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้คนในสังคมใช้สติปัญญาและใช้เหตุผล ยึดในหลักเหตุและผลเพื่อการตัดสินใจอย่างสมดุลและพอดีมากขึ้น ทั้งในด้านของการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของตน รวมทั้งการตัดสินใจในการด้านการตั้งเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนทางการเงินของตนเองและครอบครัว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งการดำเนินชีวิตและทางการเงินของตนและครอบครัว โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีในตน เพื่อในการตัดสินใจและดำรงอยู่บนศีลธรรมที่ดี

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่มักประสบปัญหาทั้งภัยธรรมชาติและปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงานเกษตร ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤต ดังนั้นการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่จึงเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อ

การเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยความสำคัญของทฤษฎีใหม่นั้นก็คือ มีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน โดยมีการคำนวณโดยใช้หลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบสำหรับเกษตรกรรายย่อย

เกษตรทฤษฎีใหม่มีความสำคัญและมีบทบาทต่อภาคเกษตรและจะส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตของประเทศแบบยั่งยืน โดยทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ในระดับสูง ทั้งด้านส่วนตัวและสังคม โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำเกษตรวิธีนี้คือ เกษตรกรต้องสามารถอยู่อย่างพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีระบบภูมิคุ้มกัน โดยอาศัยความรู้ ความรอบคอบ ซื่อสัตย์สุจริต อดทน และมีสติปัญญา ตามองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นแนวคิดที่ได้นำมาประยุกต์และขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มเติม เป็นหลักบริหารจัดการที่ดินและน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงการบริหารจัดการที่ดินอย่างเหมาะสม การบริหารจัดการน้ำและการกักเก็บน้ำ เพื่อให้พอเพียงตลอดทั้งปี และการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ เรียกว่า ทฤษฎีใหม่

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในมิติเศรษฐศาสตร์

โดยในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์สามารถจำแนกความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์ออกได้เป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่อธิบายว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวความคิดที่เหนือกว่าแนวคิดเศรษฐศาสตร์ โดยเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การลดความอยากลงมาสู่ระดับที่พึ่งตนเองได้ และเป็นการประยุกต์หลักศาสนาและภูมิปัญญาเข้ามาเป็นทุนทางสังคม การลดความอยาก และการสร้างความสุขจากความสัมพันธ์กับทั้งระบบสังคม แต่ในแนวทางเศรษฐศาสตร์กระแสหลักนั้น เป็นแนวคิดที่มุ่งถึงความสุขเฉพาะปัจเจกชนที่มีแต่ความต้องการไม่สิ้นสุด ทำให้แนวคิดเศรษฐศาสตร์จะไม่สามารถทำให้บรรลุความพอเพียง ตามหลักความพอประมาณของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่อธิบายว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายเทียบเคียงกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์ในบางด้าน โดยเปรียบเทียบความพอประมาณในองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายใกล้เคียงกับดุลยภาพที่เป็นพลวัตในทางเศรษฐศาสตร์ คือ มีการปรับตัวตามสถานการณ์และความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ส่วนการมีภูมิคุ้มกันนั้นมีความหมายใกล้เคียงกับการลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ และต้องอาศัยการพึ่งตนเอง สติ ความรู้และความเพียร กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่อธิบายว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความสอดคล้องกับหลักในการตัดสินใจตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลักเป็นอย่างดี เช่น พฤติกรรมของมนุษย์ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ และแนวทางการจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นการรักษาสมดุลระหว่างการแลกเปลี่ยนและประสิทธิภาพ ให้มีการกระจายความเสี่ยงอย่างสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมายในการพึ่งตนเองและลดการพึ่งพาทายนอก ซึ่งจะสามารถลดความเสี่ยงลง ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมุ่งเน้นการรักษาสมดุลของความเสี่ยง

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ หมายถึง เป็นการจำ การรับรู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ โดยเกิดจากทัศนคติและประสบการณ์ที่ได้รับ การเรียนรู้มา มีการตีค่าสิ่งของเหล่านั้นโดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ โสภกา ชูพิกุลชัย และ อรทัย ชื่นมนุชย์ (B.E.2516) และ อนันต์ ศรีโสภกา (B.E.2522) ให้ความหมายของความรู้ว่า การจดจำจากประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อน เป็นความจริงที่ได้รับจากการศึกษา โดยรวบรวมเป็นความจำเก็บไว้และมีการแสดงออกมาจากการจดจำได้ โดยแบ่งความรู้ออกเป็น 3 ด้านคือ

ด้านที่ 1 ความรู้ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เฉพาะ เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับความเป็นจริง เช่น เวลา บุคคล แหล่งกำเนิด สถานที่ เป็นต้น ด้านที่ 2 ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินงาน มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งและจำแนกประเภท ความรู้เกี่ยวกับการจัดลำดับและแนวโน้ม ความรู้เกี่ยวกับแบบแผนต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับระเบียบและวิธีดำเนินงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้านที่ 3 ความรู้ที่เกิดจากการรวบรวมแนวความคิด ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกฎ มีการบรรยายคุณค่า พยากรณ์และตีความสิ่งที่สังเกตเห็น โดยใช้กฎ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและทฤษฎี

The Webster ให้ความหมายว่า ความรู้คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ โครงสร้างและข้อเท็จจริง โดยเกิดขึ้นจากการค้นหาและการศึกษา หรืออาจจะเป็นความรู้เกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานที่ ที่ได้จากประสบการณ์ รายงานและการสังเกต โดยต้องอาศัยเวลาในการรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้อย่างชัดเจน ในส่วนของ Bloom (1971) ให้ความหมายของความเข้าใจคือ ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ การแปลความ ความสามารถในการตีความ และความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ที่ได้จากการกระทำหรือการประเมินค่า และ Good (1973) ได้กล่าวไว้ในพจนานุกรมการศึกษาว่า ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง (fact) ความจริง (truth) ข้อมูลและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รวบรวมไว้ และสะสมไว้จากประสบการณ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวไว้ว่า ความรู้ความเข้าใจคือ ความเข้าใจ ทราบ ส่วนความเข้าใจคือ รู้ความหมาย รู้เรื่อง ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจคือ ความรู้ที่สมองรับเอาข้อมูลต่าง ๆ เข้ามา เกิดการจดจำจากประสบการณ์ที่ผ่านมา โดยสามารถรวบรวมและแยกแยะข้อมูลหรือเรื่องราวนั้นได้อย่างถ่องแท้ที่เรียกว่าความเข้าใจ ขวาล แพร์ตูกุล กล่าวถึง การวัดความรู้ว่า เป็นการวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และนิยามกล่าวคือ การวัดว่า “คำ” หรือ “กลุ่มคำ” หรือความหมายหรือคำแปลของเครื่องหมาย รูปภาพ ตัวย่อ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ นั่นคือ

- การวัดความรู้กับกฎและความจริงคือ การวัดว่า สูตร กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริง ความจริง ใจความ เรื่องราวและเนื้อหาสำคัญนั้น ได้มีการพิสูจน์และยอมรับแล้ว เป็นอย่างไร
- การวัดความรู้ในวิธีการดำเนินการคือ การวัดความจำหรือกระบวนการและแบบแผนวิธีทำงานของเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์นั้น มีที่มาจากอย่างไร มีการดำเนินการเป็นขั้น ๆ อย่างไร ไม่ได้มุ่งไปที่การวัดถึงการนำไปปฏิบัติกันมาอย่างไร เข้าใจอย่างไร
- การวัดความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผนคือ การวัดค่า แบบแผน แบบฟอร์มตามจารีตประเพณีที่เคยมีการปฏิบัติกันมา
- การวัดความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและลำดับขั้นคือ การวัดความรู้ของเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความโน้มเอียงและเคลื่อนไหวในทางใด ตามลำดับเวลาอย่างไร และเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังเรียงลำดับเป็นขั้น ๆ กันมาอย่างไร
- การวัดความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภทคือ เป็นการวัดเรื่องราว สิ่งของ เหตุการณ์ต่าง ๆ ตามประเภทตามชนิด ตามลำดับก่อนและหลังเป็นอย่างไร
- การวัดความรู้ที่เกี่ยวกับเกณฑ์คือ การวัดความจำในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยใช้การวินิจฉัยและตรวจสอบข้อเท็จจริง จำได้หรือไม่และควรใช้หลักการและกฎเกณฑ์ใด
- การวัดความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานคือ การวัดค่า การได้ผลลัพธ์ต่าง ๆ นั้น ต้องมีวิธีปฏิบัติอย่างไร มีเทคนิคอย่างไร กระบวนการและวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการพิสูจน์หรือหาความจริงนั้น ๆ ต้องดำเนินการอย่างไร
- การวัดความรู้เกี่ยวกับการรวบยอดความรู้ในเรื่องคือ การวัดความจำของข้อสรุป ใจความและหลักการใหญ่ ๆ ของเนื้อหาได้หรือไม่

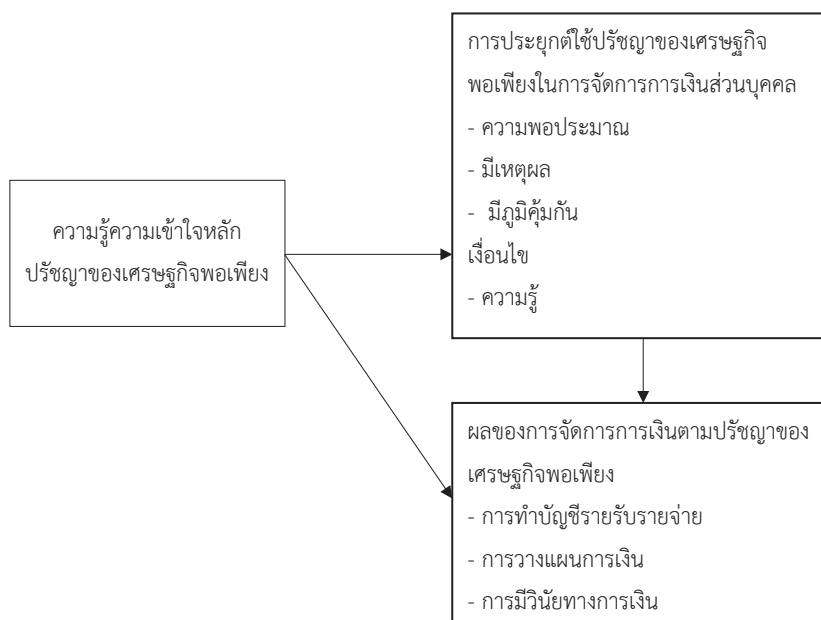
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำการศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจใน
สิ่งนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง ก่อนที่นำเอาความรู้ความเข้าใจนั้น ๆ มาลงมือปฏิบัติ เพราะหากการรับรู้ที่ผิดพลาดและมีความเข้าใจ
ที่ไม่ถูกต้อง จะส่งผลให้การกระทำหรือการปฏิบัติงานนั้น ๆ เกิดความผิดพลาดหรือผิดพลาดถึงขั้นประสงค์ได้

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้คือ การสัมผัสที่มีความหมาย การรับรู้เป็นการแปลหรือตีความ แห่งการสัมผัสที่ได้รับ ออกเป็นสิ่งที่
สิ่งใดที่มีความหมาย หรือที่รู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือ ตีความนี้จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม หรือ
ความชัดเจนที่เคยมีมาแต่หนหลัง ถ้าไม่มีความรู้เดิมหรือลึมนั้น ๆ แล้ว ก็จะไม่มีการรับรู้กับสิ่งเรานั้น ๆ จะมีก็แต่เพียง
การสัมผัสกับสิ่งเร้านั้น ส่วน นันทสารี สุขโข กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การเปิดรับหรือกระบวนการของความเข้าใจ
ที่บุคคลต้องมีการจัดและรวบรวมสิ่งต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมองเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รสชาติ และได้
สัมผัส ออกมาเป็นผลรวมที่มีความหมาย การรับรู้ของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์
ในอดีต การรับรู้ของบุคคลที่มีต่อสังคม เป็นกระบวนการรับรู้ซึ่งทำให้ผู้รับรู้ได้ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ผู้รับคิดและเข้าใจ
โดยใช้ทฤษฎีเชิงอรรถหรือสามัญสำนึก

สรุปว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่จะต้องอาศัยการวิเคราะห์การตีความของข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ โดย
ต้องอาศัยประสบการณ์ปัจจุบันและความรับรู้ที่เคยมีในอดีตมาใช้ในการตีความหมายซึ่งเกิดจากการได้เห็น ได้ยินและ
รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยการรับรู้้นหากไม่ได้มีการเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบ ก็ไม่มีใครสามารถ
ที่จะทราบได้

กรอบแนวคิด



ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังต่อไปนี้
สมมติฐานที่ 1. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลเชิงบวกกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล มีอิทธิพลเชิงบวกกับผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 3. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลเชิงบวกกับผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 4. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลเชิงบวกกับผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล

ระเบียบวิธีวิจัย

ประเภทของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนวัยทำงานนอกภาคการเกษตรในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดที่มีความยากจนที่สุดในแต่ละภูมิภาค (Office of the National Economic and Social Development Council, B.E.2560) ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จำนวนภาคละ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนประชากร 109,712 คน จังหวัดชัยนาท จำนวนประชากร 174,777 คน จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวนประชากร 144,813 คน จังหวัดปัตตานี จำนวนประชากร 162,051 คน รวมทั้งสิ้น 591,353 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (1979) โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตร กำหนดค่าระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 รวมจำนวนทั้งหมด 1,600 กลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการนำแบบสอบถามมาให้ผู้ตอบกรอกตอบเอง ประกอบด้วย คำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปหรือข้อมูลส่วนบุคคล เป็นลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 16 ข้อ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือกคือ ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล มีลักษณะคำถามแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ (Best & Kahn, 1998)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะคำถามแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ 1. ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

รายด้าน	ค่าความน่าเชื่อถือ
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	0.750
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความพอประมาณ	0.784
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีเหตุผล	0.723
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านภูมิคุ้มกัน	0.816
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความรู้	0.779
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านคุณธรรม	0.804
ผลของการจัดการการเงินด้านการทำบัญชีรายรับรายจ่าย	0.753
ผลของการจัดการการเงินด้านการวางแผนการเงิน	0.730
ผลของการจัดการการเงินด้านการมีวินัยทางการเงิน	0.780

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาประมวลผลค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Windows และการวิเคราะห์แบบ LISREL โดยการให้รหัสตัวแปรเพื่อการประมวลผล ซึ่งในการประมวลผลข้อมูลจะยึดตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ 1 เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล กับผลการจัดการการเงินส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การวิเคราะห์แบบ LISREL เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรทั้งทางตรงทางอ้อม และ อิทธิพลรวมผ่านค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor loading) ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) ค่าความแปรปรวน (Error) ค่าความคาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกต บนพื้นฐานการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วย วิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum likelihood)

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อวิเคราะห์รูปของการนำเสนอนโยบาย เพื่อส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนทางการเงินของภาคประชาชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics)

ผลของการวิจัยและการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 1,600 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.2) มีอายุระหว่าง 20 - 55 ปี (ร้อยละ 44.1) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 41.1) ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 28.5) มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี (ร้อยละ 54.4) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 25,000 บาท (ร้อยละ 49.8) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 52.8)

ด้านความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง ประเด็นความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดคือ เรื่องการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกขัดกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ตอบถูก จำนวน 1,428 คน (ร้อยละ 89.3) รองลงมาคือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ในสังคมในแต่ละระดับ ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชน และระดับรัฐได้ ส่วนใหญ่ตอบถูก จำนวน 1,313 คน (ร้อยละ 82.1) และประเด็นที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ ถ้าใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเลิกส่งออกและค้าขายกับภายนอก กลุ่มตัวอย่างตอบผิดจำนวน 1,107 คน (ร้อยละ 69.2)

ด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล ในด้านคุณธรรมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.56 รองลงมาคือ ด้านภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.54 และด้านที่มีการประยุกต์ใช้น้อยที่สุดคือ ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.41

ด้านผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.76 รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการเงิน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.66 และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านวินัยทางการเงิน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.59

2. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคลกับผลการจัดการการเงินส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิจัยของ จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีการให้คะแนนแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือกคือ ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ และทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มตัวแปร โดยเลือกสกัดองค์ประกอบวิธีแกนหลัก (Principal Axis Factoring : PAF) ร่วมกับการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีอิกวาแมกซ์ (Equamax) ซึ่งทำให้ได้องค์ประกอบจำนวนน้อยที่สุด และแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรน้อยที่สุด เกณฑ์ในการพิจารณาการตัดองค์ประกอบคือ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าไอเกน (Eigenvalue) มากกว่า 1 และพิจารณาว่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปร โดยตัวแปรใดมีค่าสูงในองค์ประกอบใดก็จัดได้ว่าเป็นตัวแปรในองค์ประกอบนั้น ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.3

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

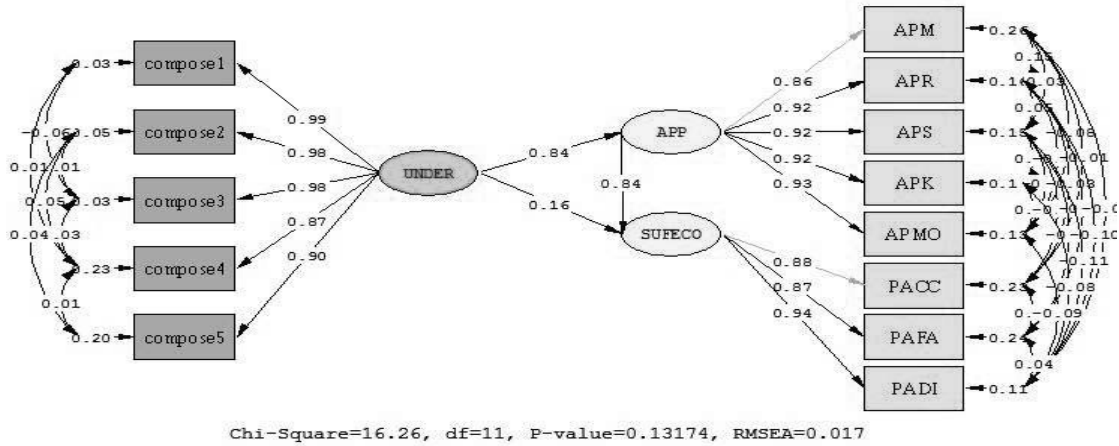
ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยทั้ง 13 องค์ประกอบขององค์ประกอบความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) และผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) เพื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบรายภาคคำถาม รวมถึงเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันว่าตัวบ่งชี้หรือตัวแปรสังเกตได้ใช้วัดเฉพาะตัวแปรแฝงตามที่กำหนดเท่านั้น

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยทั้ง 13 องค์ประกอบของความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) และผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคล (SUFECO) ทั้ง 91 คู่ พบว่าค่าสหสัมพันธ์ตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 91 คู่ และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงสูงมากระหว่าง 0.623-0.970 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2. เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้โมเดลเชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล

ตัวแปร	Compose1	Compose2	Compose3	Compose4	Compose5	APM	APR	APS	APK	APMO	PACC	PAFA	PADI
Compose1	1												
Compose2	.963**	1											
Compose3	.915**	.970**	1										
Compose4	.873**	.904**	.890**	1									
Compose5	.885**	.910**	.884**	.794**	1								
APM	.727**	.713**	.652**	.623**	.642**	1							
APR	.764**	.756**	.701**	.670**	.682**	.939**	1						
APS	.727**	.756**	.723**	.680**	.686**	.819**	.901**	1					
APK	.724**	.757**	.736**	.684**	.695**	.794**	.849**	.890**	1				
APMO	.701**	.729**	.711**	.650**	.661**	.720**	.761**	.743**	.908**	1			
PACC	.698**	.711**	.694**	.670**	.674**	.708**	.749**	.720**	.788**	.794**	1		
PAFA	.728**	.734**	.714**	.695**	.690**	.720**	.769**	.732**	.787**	.791**	.958**	1	
PADI	.803**	.812**	.799**	.765**	.762**	.693**	.734**	.730**	.765**	.758**	.827**	.861**	1

โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของโมเดลด้วยโปรแกรม LISREL 8.72 เพื่อประเมินความเหมาะสมระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีที่กำหนดไว้ และทดสอบสมมติฐานของการวิจัย แล้วนำเสนอค่าสถิติเพื่อประเมินโมเดล ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้



ภาพที่ 1. โมเดลสมการโครงสร้าง

หมายเหตุ: เส้นความสัมพันธ์ทุกเส้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สัญลักษณ์แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้

Under	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
Compose1	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจในภาคปฏิบัติ
Compose2	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจในหลักการพื้นฐาน กรอบแนวคิด
Compose3	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจในมุมมองต่าง ๆ
Compose4	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้
Compose5	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่
APP	หมายถึง	การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงิน
APM	หมายถึง	ความพอประมาณ
APR	หมายถึง	ความมีเหตุผล
APS	หมายถึง	ภูมิคุ้มกัน
APK	หมายถึง	ความรู้
APMO	หมายถึง	คุณธรรม
SUFECO	หมายถึง	ผลของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงิน
PACC	หมายถึง	บัญชีรายรับรายจ่าย
PAFA	หมายถึง	การวางแผนการเงิน
PADI	หมายถึง	การมีวินัยทางการเงิน

ค่าสถิติแสดงความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างผลกระทบต่อเชิงประจักษ์ของความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีต่อผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Chi-Square (χ^2)	df	(χ^2/df)	p-value	GFI	CFI	RMR	RMSEA
16.196	11	1.472	0.134	0.998	1.00	0.00174	0.0173

พบว่าค่าอัตราส่วนของไคสแควร์กับ Degree of Freedom (χ^2 /df) เท่ากับ 1.472 ค่าสถิติทดสอบ p-value เท่ากับ 0.134 ค่า GFI เท่ากับ 0.998 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า RMR เท่ากับ 0.00174 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.0173 เมื่อนำค่าสถิติที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการพิจารณาที่กำหนดว่า ค่าอัตราส่วนของไคสแควร์กับ Degree of Freedom (χ^2/df) ควรน้อยกว่า 2 ค่าสถิติทดสอบ p-value ต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า GFI และ CFI ควรมากกว่า 0.9 ขึ้นไป ส่วนค่า RMR และ RMSEA ควรน้อยกว่า 0.05 โมเดลสมการโครงสร้างจึงมีความสอดคล้องกลมกลืน (fit) กับโมเดลทางทฤษฎี ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์กับแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อปรับแบบจำลองแล้ว ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยค่าสถิติส่วนมากผ่านเกณฑ์ที่ใช้วัดความสอดคล้อง โดยรวมแล้วแบบจำลองอยู่ในระดับที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ระดับสูง

อิทธิพลทางตรงทางอ้อมและอิทธิพลรวมของตัวแปรทำนายและตัวแปรตาม

ตารางที่ 3. อิทธิพลทางตรงทางอ้อมและอิทธิพลรวมของตัวแปรทำนายและตัวแปรตาม

ตัวแปรทำนาย	อิทธิพล (Effects)	ตัวแปรตาม	
		การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล ($R^2 = 0.706$)	ผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($R^2 = 0.951$)
ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	DE	0.840**	0.161**
	IE	-	0.703**
	TE	0.840**	0.864**
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล	DE	-	0.863**
	IE	-	-
	TE	-	0.863**

หมายเหตุ: DE = อิทธิพลทางตรง (Direct Effect), IE = อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect), TE = อิทธิพลโดยรวม (Total Effect) ** $p < .01$

แสดงว่า เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) พบว่าตัวแปรดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรงจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) โดยมีขนาดความอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.863 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) โดยมีขนาดความอิทธิพลเท่ากับ 0.161 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ ผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) โดยมีขนาดความอิทธิพลเท่ากับ 0.703 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลรวมต่อผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.864 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อตัวแปรการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) โดยมีขนาดความอิทธิพลเท่ากับ 0.840 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1
2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล (APP) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.863 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2
3. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.161 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3
4. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลรวมต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.864 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
5. ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (UNDER) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SUFECO) โดยมีขนาดความอิทธิพลเท่ากับ 0.703 ซึ่งมีค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากผลการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชาชนนอกภาคการเกษตร กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 1,600 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20 – 55 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001-25,000 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย สำหรับด้านความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง

ประเด็นความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดคือ เศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รองลงมาคือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ในสังคมในแต่ละระดับ ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชน และระดับรัฐได้ และประเด็นที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ การผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกชดเชยกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล ในด้านคุณธรรมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.56 รองลงมาคือ ด้านภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.54 และด้านที่มีการประยุกต์ใช้น้อยที่สุดคือ ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.41 ส่วนด้านผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลพบว่า ด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติมากที่สุดด้านการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.76 รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการเงิน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.66 และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านวินัยทางการเงิน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.59

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่าความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลโดยตรงเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลโดยตรงในเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาพันธ์ อินจำปา (B.E.2554) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครอบครัวบุคลากรโรงพยาบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่าความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติและการประยุกต์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศไนย สุนทรวิภาต (2016) พบว่าความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้เป็นอันดับหนึ่ง และสอดคล้องกับ เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคิดเป็นร้อยละ 72.45 ประชาชนประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประยุกต์หลักความมีเหตุผลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองและด้านความพอประมาณ ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่าการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อตัวแปรผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคลมีผลโดยตรงเชิงบวกต่อผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญกมล ดอนขวา (B.E.2556) ศึกษาเรื่อง การจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรู้ และคุณธรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการการเงินและบัญชี เป็นไปในทิศทางเดียวกับ อุกฤษฏ์ ศรีดิโรมนต์และคณะ (B.E.2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการระบบเศรษฐกิจครัวเรือนไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า แนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการจัดการระบบเศรษฐกิจครัวเรือนไทยของกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนไทย ได้แก่ ปัจจัยด้านระบบวิธีคิดและความเข้าใจ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน อายุ เพศ ปัจจัยด้านการวางแผนทางการเงิน ปัจจัยด้านการประหยัดและอดออม ปัจจัยด้านการจัดการความเสี่ยงและควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในครัวเรือน และปัจจัยด้านการลดรายจ่ายและการเพิ่มรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา จันทรเที่ยง (B.E.2558) ศึกษา

เรื่อง การจัดการทางธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองพบว่า การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจคือ การมีวินัยทางการเงิน ได้แก่ กิจกรรมการออมที่หลากหลาย มีอิทธิพลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวประมงพื้นบ้าน เขตอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่าความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลเชิงบวกกับผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษ ป็ทอง ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่ามีข้าราชการจำนวนหนึ่ง นำความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้ได้เป็นอย่างดี โดยจัดทำข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เกินหนี้และไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็นเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ปภาพิต ศรีสว่างวงศ์ ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม พบว่าความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลกระทบต่อแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ อาทิตย์ สุจเสน นิตยา ทัดเทียม และ กมลนันท์ ชีวรัตนโชติ ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชน อำเภอหนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชากรมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ได้มีการบันทึกบัญชีครัวเรือนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นครั้งคราวส่งผลให้มีการใช้จ่ายอย่างเป็นระบบมากขึ้น และทำให้มีหนี้สินน้อยลง สอดคล้องกับ สุภมาส อังศุโชติ และ กัญญาณี กังวานพรศิริ ศึกษาเรื่องแนวทางและมาตรการส่งเสริมการออมของผู้สูงอายุ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่าผู้เข้าอบรมการบริหารเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำเอาความรู้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในด้านระมัดระวังการใช้จ่าย การทำบัญชีรายรับรายจ่าย การนำเงินออมไปลงทุน และการเพิ่มการออม

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลเชิงบวกกับผลของการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลโดยอ้อมเชิงบวกต่อผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยผ่านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลมาลัย วิรัตน์เศรษฐสิน และ ธาดา วิมลวัตรเวที (B.E.2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการออมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการดำเนินชีวิตของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตตัวอย่างและนักเรียนตัวอย่างได้รับฟังบรรยายการออมทรัพย์: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การออมกับวิทยากรจากมูลนิธิสยามกัมมาจล กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ตลอดจนการบันทึกบัญชีรายจ่าย เป็นกระจกสะท้อนให้รู้จักตนเองเมื่อเห็นพฤติกรรมการใช้จ่ายทางการเงิน เป็นประสบการณ์การเรียนรู้และช่วยจัดระเบียบสภาวะความพร้อมทางความคิดและความรู้สึกที่มีต่อการออมซึ่งเป็นมิติของการสื่อสารภายในบุคคล กระตุ้นให้นิสิตตัวอย่างและนักเรียนตัวอย่างเกิดเจตคติต่อการออม ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง นิสิตตัวอย่างได้เห็นคุณค่าในตัวเองจากความสำเร็จของรูปแบบบัญชีรับ-จ่าย มศว พอเพียง ด้านพฤติกรรมกรออม นิสิตตัวอย่างมีพฤติกรรมกรออมในสัปดาห์ที่ 5 ดีกว่าในสัปดาห์ที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ สาวิตรี รังสิภัทร์ และ อภินันท์ แสงตรีเพชรกล้า (B.E.2557) ศึกษาเรื่อง แนวทางการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาตนเองและครอบครัวของนิสิตคณะเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พบว่า แนวทางการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาตนเองโดยการสร้างความพอดีให้ตนเองด้านจิตใจ ด้านสังคม

ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยี และแนวทางการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาครอบครัว โดยการให้ความรัก ความสามัคคีในครอบครัว การจัดทำบัญชีครัวเรือนไปใช้ให้เกิดประโยชน์และพึ่งพาตนเอง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลโดยตรงเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล ดังนั้น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรที่จะส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมให้กลุ่มประชากรนอกภาคการเกษตรมีพื้นฐานทางความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ตื้นเขิน จะสามารถใช้อรรถความรู้ที่มีอยู่ในตัวเองไปต่อยอด และสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องต่อไป

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลโดยอ้อมเชิงบวกต่อผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มประชากรนอกภาคการเกษตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น หากไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องและลึกซึ้งแล้วนั้น ก็จะไม่สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมในด้านนี้ให้ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการนำเอาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล

3. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล มีอิทธิพลโดยตรงเชิงบวกต่อผลของการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถอธิบายได้ว่า ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมการจัดการการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ โดยเป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และต้องมีรูปแบบของการประเมินผลที่ดี เพื่อพัฒนารูปแบบของกิจกรรมให้เหมาะสมกับประชากรในทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการนำความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในด้านอื่น ๆ ของประชากรที่เป็นแรงงานทั้งในระบบและแรงงานนอกระบบ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการนำความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระดับครัวเรือนในแต่ละภูมิภาค

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล ของประชากรนอกภาคการเกษตรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบอื่น ๆ เช่น การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ ในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและประสบความสำเร็จ หรือได้ผลดีมีประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติ และในระดับองค์การ

References

- Attakorn, W. (B.E.2553). *Settakit Khan Muang Thai 2544-2553 Yuk 5 Nayok*. Bangkok: Nam Ping Sai.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1998). *Research in Education*. 8th ed. Singapore: Allyn and Bacon.
- Bloom, B. S. (1971). *Mastery learning*. In Block, J. H. (Ed.). *Mastery Learning: Theory and Practice*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Donkwa, K. (B.E.2556). *Community Business Management on a Self-Sufficiency Economy*. Research Paper, Suranaree University of Technology.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Inchumpa, P. (B.E.2554). *The Practices on the Sufficiency Economy Philosophy among Employee's Families in Private Hospitals, Bangkok Metropolitan*. Thesis, Mahidol University.
- Jantiang, J. (B.E.2558). *Business Management and Application of Sufficiency Economy Philosophy in Self-Reliance: A Case Study of Local Fisherfolk in Palian District, Trang*. Independent Study, Master of Business Administration, Prince of Songkla University.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (B.E.2560). *Rai Ngan Khan Wikor Satanakhan Kham Yakchon Lae Kwam Liuam Lam Nai Pratet Thai*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council.
- Rangsipaht, S., & Sangtriphethkra, A. (B.E.2557). *Means towards Application of Sufficiency Economy Philosophy for Individual and Family Development of Students, Faculty of Agriculture, Kasetsart University*.
- Spielmann, S., & Cheanmanut, O. (B.E.2516). *Chidwittaya Sangkom*. Bangkok.
- Sridaromont, U., Ngamsanit, S., Banchirdrit, S., & Sriharum, B. (B.E.2556). The management of Thai household economic system based on sufficiency economic philosophy. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 7(3), 83-91.
- Srisopha, A. (B.E.2522). *Khan Wikor Chud Mung Mai Kong Mahawittayalai Nai Pratet*. Bangkok: Wattana Phanit Printing Press Co., Ltd.
- Sundaravibhata, T. (2016). Media usage and spending behaviors based on the sufficiency economy among college students in the Bangkok metropolitan, *BU Academic Review*, 15(1), 137-155.
- The Chaipattana Foundation. (B.E.2548). *Pratchaya Settakit Phor Phiang*. Retrieved June 20, B.E.2561 from <http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/porpeing/porpeing.html>.
- Thongpakdee, N. (B.E.2550). Sufficiency economy philosophy: Historical background and interpretation. *NIDA Development Journal*, 47(1), 1-25.
- Virutsetazin, K., & Wimonwatwatee, T. (B.E.2553). *The Development of Saving Model Following Philosophy of the Sufficiency Economy on Lifestyle of Undergraduate Students, Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University*. Research Paper, Srinakharinwirot University.
- Wasi, P. (B.E.2550). *Khan Chadkhan Kwam Ru: Krabuankhan Prod Proy Manut Su Seriphab Lae Kwamsuk*. Bangkok: Green-Phanyayan.
- Yamane, T. (1979). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper & Row.